

Foto: Svedala kommun

PLANERINGSSTRATEGI

FÖR SVEDALA KOMMUN

Antagen av kommunfullmäktige 2024-02-14

SVEDALA KOMMUN

Innehåll

Planeringsstrategi för Svedala kommun	3
Sammanfattning	3
Inledning.....	4
Vad är en planeringsstrategi?	4
Översiktsplanering i Svedala kommun.....	5
Metod och läsanvisning.....	6
Ändrade statliga och regionala planeringsförutsättningar	6
Länsstyrelsens bedömning avseende granskningsyttrandets aktualitet	6
Lagändringar	7
Riksintressen	8
Mål, planer och program	9
Reflektion över ändrade statliga och regionala planeringsförutsättningar	12
Ändrade kommunala planeringsförutsättningar.....	12
Vision.....	12
Förtydligande gällande landsbygdens utveckling	13
Bostadsförsörjningsstrategi.....	13
Rekreations- och friluftslivsplan	13
Riskutredning södra Svedala	14
Grönstrategi och grönplan.....	14
Hållbarhetsstrategi	15
VA SYD	16
Reflektion över ändrade kommunala planeringsförutsättningar	16
Utvärdering av Översiktsplan.....	16
Användbarhet och tillämpning.....	16
Planeringsstrategier	18
Utbyggnadsområden	24
Sektorer	25
Utvärdering FÖP Vindkraft.....	33
Översiktsplanens aktualitet i förhållande till kraven i PBL.....	34
Sammanfattande bedömning.....	35
Fortsatt översiktsplanearbete	36

Planeringsstrategi för Svedala kommun

Sammanfattning

Svedala kommun har tagit fram en planeringsstrategi som beskriver kommunens syn på översiktsplanens aktualitet och hur kommunen avser att fortsätta arbeta med översiktsplanering. Svedala kommuns nuvarande översiktsplan, ÖP 2018, bedöms aktuell i förhållande till kraven i plan- och bygglagen. Kommunen anser att det bör tas fram en ny kommunövergripande översiktsplan för att möta framtida utmaningar.

ÖP 2018 bedöms inte uppfylla alla kommunens behov och mål. I förhållande till ÖP 2018 har kommunen en ny vision "I vår attraktiva kommun finns möjligheter för hela livet" och till denna hör fyra målområden från denna mandatperiod. Två av dessa; Attraktiv näringslivskommun och Ett hållbart Svedala har direkt bäring på översiktsplanering.

Utvärdering av ÖP 2018 angående användning och tillämpning, planeringsstrategier, utbyggnadsområden och sektorer har gett flera viktiga insikter och lyft fram behov av uppdateringar inom olika områden. Det konstateras att intentionerna i översiktsplanen följs i stor utsträckning. Stora delar av utpekade utbyggnadsområden för framför allt Bara men även Svedala är utbyggda, byggs just nu eller befinner sig i ett planeringsskede. Utvecklingen och utbredningen av södra Svedala kan behöva ses över. När det gäller några områden utanför tätorterna såsom Holmeja och Börringe stationsby finns fler frågetecken och de är längre från ett genomförande.

Fortsatt översiktsplanering behöver peka ut var och hur Svedala ska utvecklas vidare och särskilt fokus behövs inom nedan områden:

- Strategisk bostadsförsörjning
- Verksamhetsmark
- Besöksnäring
- Synen på bostadsbebyggelse på landsbygden
- Risker relaterade till klimatförändringar
- Planeringsstrategier
- Regional planering
- Gestaltad livsmiljö
- Robusthet vid kris och krig (Totalförsvaret)
- Energi/elförsörjning
- Trafik
- Vatten- och avlopp
- Digitalisering

Länsstyrelsens redovisning av nytt, reviderat och kompletterat planeringsunderlag visar att mycket material har tillkommit sedan Svedala antog sin översiktsplan 2018. En del frågor beaktas i kommunala strategiska dokument antagna efter översiktsplanen. I en fortsatt kontinuerlig översiktsplanering bör vissa delar utvecklas och nytt planeringsunderlag beaktas eller integreras.

Sammantaget konstateras att nuvarande översiktsplan inte fyller alla kommunens behov och att en ny översiktsplan behövs som tydligare uttrycker kommunens vision och mål och ger möjlighet till fortsatt drivkraft och tillväxt.

Inledning

Vad är en planeringsstrategi?

Plan- och bygglagen (PBL) innehåller från 2020 nya krav om aktuell översiktsplanering i Sveriges kommuner. Kommunfullmäktige ska anta en planeringsstrategi under de två första åren efter ett ordinarie val, om inte en ny översiktsplan antas under denna tid. Syftet med planeringsstrategin är att den ska främja en ökad kontinuerlig översiktsplanering för att hålla översiktsplanen aktuell. I strategin ska fullmäktige ta ställning till dels ändrade planeringsförutsättningar av betydelse för översiktsplanens aktualitet, dels kommunens fortsatta arbete med översiktsplaneringen. Fullmäktige ska även bedöma i vilken utsträckning planen är aktuell i förhållande till kraven i PBL 3 kap. 3 §, 4 § andra stycket 1 och 2 samt 5 §.

3 §

Kommunen ska i översiktsplanen redovisa grunddragen i fråga om den avsedda användningen av mark- och vattenområden för hela kommunen. Grunddragen ska framgå av en karta.

Av planen ska det även framgå hur kommunen anser att den byggda miljön ska användas, utvecklas och bevaras. *Lag (2020:76)*.

4 § andra stycket 1 och 2

Av planen ska det även framgå hur kommunen anser att

1. riksintressen ska tillgodoses,
2. gällande miljö kvalitetsnormer enligt 5 kap. miljöbalken ska följas,

5 § Av översiktsplanen ska även följande framgå

1. hur kommunen avser att tillgodose det långsiktiga behovet av bostäder,
2. hur kommunen i den fysiska planeringen avser att ta hänsyn till och samordna översiktsplanen med relevanta nationella och regionala mål, planer och program av betydelse för en hållbar utveckling inom kommunen,
3. sådana områden för landsbygdsutveckling i strandnära lägen som avses i 7 kap. 18 e § första stycket miljöbalken,
4. kommunens syn på risken för skador på den byggda miljön som kan följa av översvämning, ras, skred och erosion som är klimatrelaterade samt på hur sådana risker kan minska eller upphöra,
5. om översiktsplanen avviker från en regionplan för länet, på vilket sätt den gör det och skälen för avvikelsen, och
6. sådana områden och verksamheter som angår två eller flera kommuner eller är av regional betydelse.

Plan- och bygglagen 3 kap. 3 §, 4 § andra stycket 1 och 2 samt 5 §

Planeringsstrategin i sig innebär ingen ändring av översiktsplanen. Den ska enbart tala om vad kommunen ska fokusera på i fortsatt översiktsplanering och om det finns delar av planen som behöver ändras. I planeringsstrategin ska kommunen fokusera på de strategiska frågor

som leder mot målen i kommunens vision med utvecklingen av den fysiska miljön. En planeringsstrategi kan ändras fram till nästa ordinarie val.

Antar kommunen inte en planeringsstrategi eller en ny översiktsplan som fått laga kraft senast 11 september år 2024 anses översiktsplanen automatiskt vara inaktuell. Detta innebär bland annat att standardförfarande, samordnat förfarande och förenklat förfarande inte kan tillämpas vid framtagandet av detaljplaner. Kommunen kan inte heller använda översiktsplanen som stöd vid handläggning av bygglov och förhandsbesked eller vid prövningar av tillstånd och ärenden enligt andra lagstiftningar, till exempel miljöbalken.

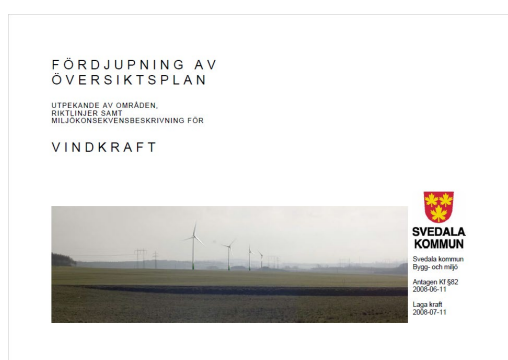
Översiktsplanering i Svedala kommun

Följande dokument utgör Svedala kommuns gällande översiktsplan

- Översiktsplan 2018, antagen 2018, laga kraft 2020
- Fördjupning av översiktsplan Vindkraft, antagen och laga kraft 2008

Översiktsplan 2018, del 1 och del 2, antagen 2018

Fördjupning av översiktsplan Vindkraft, antagen 2008

Metod och läsanvisning

Planeringsstrategin har tagits fram av en arbetsgrupp inom strategisk planering.

Planeringsstrategin består av följande delar:

- Ändrade statliga och regionala planeringsförutsättningar
- Ändrade kommunala planeringsförutsättningar
- Utvärdering av Översiktsplan
- Översiktsplanens aktualitet i förhållande till kraven i PBL
- Sammanfattande bedömning
- Fortsatt översiktsplanearbete

Del 1 utgår från *Länsstyrelsens underlag inför Svedala kommuns beslut om planeringsstrategi (2022-10-27)*. I några fall har uppdatering gjorts angående förändringar som tillkommit efter länsstyrelsens underlag. Del 2 är en sammanställning av nya kommunala planeringsunderlag och planeringsförutsättningar. Samtliga förutsättningar är nya sedan Svedala kommuns översiktsplan antogs år 2018.

Del 3 är en utvärdering av kommunens översiktsplaner som till största delen har genomförts genom ett flertal enkäter och en workshop. Utvalda tjänstepersoner från olika delar inom kommunförvaltningens alla avdelningar, liksom Svedab och Svedalahem har svarat på enkäter som berör deras verksamhetsområden. Enkäter har även besvarats av förtroendevalda i plan- och exploateringsutskottet, bygg- och miljönämndens och tekniska nämndens presidier samt kommunstyrelsens arbetsutskott. Del 4 är en bedömning av att nuvarande översiktsplans aktualitet i förhållande till kraven i PBL. Del 5 och del 6 är en bedömning av behov och fokus för fortsatt kontinuerlig översiktsplanering och framtagande av en ny översiktsplan.

Ändrade statliga och regionala planeringsförutsättningar

Ändrade statliga och regionala planeringsförutsättningar av betydelse för en aktuell översiktsplanering som lyfts i detta avsnitt har framkommit i *Länsstyrelsens underlag inför Svedala kommuns beslut om planeringsstrategi (2022-10-27)*. Förutsättningarna är nya sedan Svedala kommuns översiktsplan antogs år 2018. I några fall har uppdatering gjorts angående förändringar som tillkommit efter länsstyrelsens underlag.

Länsstyrelsens bedömning avseende granskningsyttrandets aktualitet

Granskningsyttrande för ÖP 2018

Länsstyrelsens synpunkter från granskningsyttrandet för Översiktsplan 2018 (2018-06-21) kvarstår generellt i den mån föreslagen markanvändning inte redan är genomförd eller där antagandehandlingarna har justerats jämfört med granskningshandlingarna. Länsstyrelsen finner dock att synpunkterna i granskningsyttrandet avseende utbyggnadsområdet Sturup Park under avsnittet Riksintresse anläggningar för kommunikationer inte längre är aktuella. Detta eftersom Regeringen 2020-09-10 beslutade att detaljplanen för det aktuella området

kunde bifallas. Avsnittet är inte heller längre aktuellt i avseendet att Väg 108/816, Anslutning till Malmö flygplats inte längre är ett utpekad riksintresse, se vidare under Riksintressen, Kommunikationer.

Granskningsyttrande för FÖP Vindkraft

Länsstyrelsen kan konstatera att det har passerat lång tid sedan Fördjupning av översiktsplan Vindkraft antogs och sedan Länsstyrelsen avgav sitt granskningsyttrande (2008-02-19, reviderat yttrande 2008-03-11). Därtill menar Länsstyrelsen att det finns en otydlighet kring hur Översiktsplan 2018 förhåller sig till Fördjupning av översiktsplan Vindkraft och huruvida de båda ÖP-dokumenterna är samstämmiga avseende föreslagen markanvändning och redovisade ställningstaganden. Sammantaget försvårar det tillämpningen och innebär en osäkerhet om Länsstyrelsens granskningsyttrande ger tillräckligt stöd och information om statens syn inför kommande prövningar.

Utöver ovan generella konstaterande finner Länsstyrelsen att synpunkterna i granskningsyttrandet under avsnittet Riksintresse för energiproduktion inte längre är aktuella. Detta eftersom dåvarande riksintresseområde för vindbruk inte längre är utpekad. Sedan 2013 finns i stället ett annat utpekad riksintresseområde för vindbruk enligt 3 kap. 8 § MB i Svedala kommun.

Lagändringar

Plan- och bygglagen (PBL)

- I augusti 2018 infördes nya krav på översiktsplanens innehåll gällande kommunens syn på risken för skador på den byggda miljön som är klimatrelaterade.
- I januari 2019 infördes bestämmelser i PBL om att regionplan ska göras i Skåne vilket också innebär att det ska framgå av kommunens översiktsplan om den avviker från regionplanen.
- I april 2020 infördes ett antal förändringar i 3 kap. PBL, bland annat i syfte att stärka en kontinuerlig, framåtsyftande och aktuell översiktsplanering. Vidare fick regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer möjlighet att meddela föreskrifter för att ta fram en digital standard för utformning av översiktsplaner, regionplaner och områdesbestämmelser. Lagändringarna syftar också till att översiktsplanen i högre grad än tidigare ska underlätta för efterföljande planering och prövning med ökat fokus på markanvändningskartan och tydliga ställningstaganden.

Miljöbalken (MB)

I augusti 2018 fick miljöbalkens 6 kapitel nytt innehåll och ny utformning. Det har betydelse för bland annat hanteringen och processen av miljöbedömningar för översiktsplaner.

Barnkonventionen

Barnkonventionen blev svensk lag den 1 januari 2020.

Lag om kommunernas bostadsförsörjningsansvar

Riksdagen har beslutat om en ändring av lagen om kommunernas bostadsförsörjningsansvar. Ändringen började gälla den 1 oktober 2022. Lagändringen innebär bland annat att Boverket ska ta fram underlag som kommunerna ska använda som stöd för att bedöma vilka bostadsbehov som inte tillgodoses på bostadsmarknaden.

Riksintressen

Översyn av riksintressen enligt 3 kap 6-8§§

I *Översyn av kriterierna för och anspråk på områdena av riksintresse* från 2021 redovisar Boverket regeringsuppdraget de samordnat med Naturvårdsverket, Riksantikvarieämbetet, Statens energimyndighet, Tillväxtverket och Trafikverket.

Kulturmiljövård

Länsstyrelsen genomför en översyn av samtliga riksintressen för kulturmiljövård i Skåne. Projektet sträcker sig fram till 2025. Översynen är inte knuten till det regeringsuppdrag kring riksintressen som pågår på nationell nivå, men kommer att ta höjd för eventuella förändringar som det kan föra med sig. Länsstyrelsen har lämnat begäran om ändring av motivtext, något utökad geografisk avgränsning samt namnbyte för riksintresse Börringe (M117) till Riksantikvarieämbetet i maj 2023. Länsstyrelsen har även lämnat förslag till något ändrad geografisk avgränsning samt justeringar av uttrycken för att tydliggöra och precisera de kulturhistoriska värdena för kulturmiljövården Görslöv-Bara-Torup-Hyby (M116) till Riksantikvarieämbetet i augusti 2023.

Kommunikationer

Trafikverkets tog 2022-09-26 beslut om en fullständig översyn av riksintresseanspråk inom samtliga fyra trafikslag. Inom Svedala kommun är det två anläggningar som inte längre bedöms vara av riksintresse: Väg 108/816, Anslutning till Malmö flygplats (väg) samt Sturupspendeln (järnväg). 2023-11-23 togs ett beslut som omfattar mindre justeringar av beslutet från 2022. För Svedala innebär detta en mer avsmalnad korridor för E65 i enlighet med projektet samt förtydligande avseende plattformsförlängningar för Svedala station.

Totalförsvarets militära och civila delar

Försvarsmaktens senast beslut om gällande riksintressen och områden av betydelse för totalförsvarets militära del togs den 26 januari 2022.

Myndigheten för samhällsskydd och beredskap (MSB) arbetar kontinuerligt med att identifiera mark- eller vattenområden som kan vara av riksintresse för totalförsvarets civila delar.

Mål, planer och program

Miljö kvalitetsnormer för vattenkvalitet – ytvatten och grundvatten

Vattenmyndigheterna tillhandahåller aktuellt planeringsunderlag för vattenförekomster och har tagit fram åtgärdsprogram för bättre vatten 2022–2027, vilket ger stöd för att olika aktörer ska kunna bidra till att miljö kvalitetsnormerna kan följas. Åtgärdsprogrammen fastställdes 9 juni 2022.

Hälsa, säkerhet och risk för olyckor

Boverket har tagit fram en tillsynsvägledning för naturolyckor som behandlar översvämning, ras, skred och erosion. Den riktar sig i första hand till länsstyrelser men innehåller viktiga utgångspunkter för den kommunala planeringen.

Länsstyrelsen har tagit fram och samlat underlag som berör vatten och klimat.

Åtta statliga myndigheter har ett samordnat kartunderlag om ras, sked och erosion.

MSB håller på att översiktligt kartlägga bebyggda områden med avseende på stabilitet. En huvudstudie för Skåne genomförs under 2021–2023 och kommer lämnas över till berörda kommuner i samband med färdigställandet.

Svedala kommun är inte berört av de riskhanteringsplaner som länsstyrelsen tagit fram för riskområden enligt översvämningdirektivet.

Boverket har tagit fram allmänna råd om industri- och annat verksamhetsbuller och en reviderad vägledning som knyter an till de allmänna råden (2020).

MSB har tagit fram en vägledning, *Samhällsplanering och riskhantering i anslutning till storskalig kemikaliehantering*, (2017).

Länsstyrelsen har kartor över förorenade områden. I kommunen fanns vid tiden för yttrandet 110 inventerade eller identifierade objekt, varav 1 (Sturups flygplats) är placerat i riskklass 1 - mycket stor risk och 12 i riskklass 2 - stor risk (bland annat avfallsdeponi). Främst handlar det om objekt i tätorten men det finns också enstaka objekt i mindre samhällen och på landsbygden.

Regeringen har under 2022 beslutat om stora satsningar för att stärka det civila försvaret på lokal, regional och nationell nivå, bland annat en myndighetsreform för civilt försvar och krisberedskap. Sammanfattningsvis pekar dessa satsningar på vikten av alla aktörers del i en effektiv återuppbyggnad av det civila försvaret. Kommunernas fysiska planering är en viktig del i detta.

Länsstyrelsen har tagit fram *Regional handlingsplan för klimatanpassning 2020–2024* som bland annat innehåller en uppdaterad klimat- och sårbarhetsanalys som kommunen kan ha vägledning av i samband med framtagande av lokala risk – och hotbilder.

MSB har tagit fram två vägledningar; *Totalförsvarets intressen i samhällsplaneringen*, (2021) samt även en för identifiering av samhällsviktig verksamhet (2019).

Flera underlag och vägledningar har tagits fram för att säkra en trygg dricksvattenförsörjning av bland annat Boverket och länsstyrelsen.

Den svenska livsmedelsstrategin (2017) siktar mot 2030 och omfattar hela livsmedelskedjan med målet att uppnå en konkurrenskraftig livsmedelskedja där den totala produktionen av livsmedel ökar, samtidigt som vi når relevanta miljömål. Under 2023 inleder regeringen arbetet med en livsmedelsstrategi 2.0. *Skånes livsmedelsstrategi 2030 – Smart mat*, framtagen av Region Skåne år 2017, är en vägvisare för hur vi ska agera i Skåne, för att skapa tillväxt, sysselsättning och bidra till en hållbar utveckling inom livsmedelsområdet.

Nationell strategi för en hållbar vindkraftsutbyggnad (2021) är framtagen av Energimyndigheten och Naturvårdsverket. För Skåne är prognosen att det finns ett totalt utbyggnadsbehov av 2,5 TWh vindkraft. Naturvårdsverket har även uppdaterat sin *Vägledning om buller från vindkraftverk* (2020).

Länsstyrelsen arbetar på olika sätt med underlag för elförsörjningen i Skåne och har tagit fram en underlagsrapport, *Trygg elförsörjning i Skåne län* (2020).

Hushållning med mark- och vattenområden

Jordbruksverkets rapport *Exploatering av jordbruksmark 2016–2020* visar att exploateringen har skett med ungefär samma omfattning som föregående femårsperioder. Nationellt sett är det i Skåne som exploateringen av jordbruksmarken är som störst. Jordbruksmarken exploateras främst för att bygga bostäder.

Sedan år 2018 finns *Strategi för Sveriges nationella skogsprogram*, som beslutats av regeringen. År 2020 tog Region Skåne fram en regional skogsstrategi för Skåne som presenterar mål, insatser och aktiviteter inom huvudområdena innovation, miljö, produktion och rekreation.

Länsstyrelsen har genom projektet *Klimatsmarta masstransporter* uppmärksammat vikten för kommuner att planera och avsätta plats för tillfälliga och närliggande masslogistikcentraler. *Materialförsörjningsplan Skåne* (2023) har tagits fram av Länsstyrelsen och redovisar behovet och förutsättningarna för tillgång på ballast i Skåne samt vilka åtgärder som krävs för att uppnå ett mer cirkulärt samhälle. *Förutsättningar för hållbar ballastförsörjning* är en rapport från 2021 av Sveriges geologiska undersökning som beskriver förutsättningar för och behov av ballastförsörjning för betongändamål i ett regionalt perspektiv för Skåne.

Kommunens riktlinjer för bostadsförsörjning ska vara ett underlag för att motivera varför ny mark tas i anspråk i bland annat översiktsplaneringen.

Länsstyrelsen tar årligen fram en *Regional bostadsmarknadsanalys för Skåne*.

Nationell plan för transportinfrastrukturen 2022–2033 beslutades av regeringen i juni 2022. Region Skånes *Regional transportinfrastrukturplan för Skåne 2022–2033* beslutades i

september 2022. Region Skåne tar regelbundet fram ett trafikförsörjningsprogram för att fastställa målen för den regionala kollektivtrafiken. *Trafikförsörjningsprogram för Skåne 2020–2030* beslutades 2020. Trafikverket har pekat ut de vägar som är viktigast för nationell och regional tillgänglighet. En översyn av vägnätet görs vart fjärde år och mindre justeringar görs löpande.

Strategier för hållbar utveckling

Regionplan för Skåne 2022–2040 antogs av regionfullmäktige i juni 2022. Regionplanen är vägledande för kommunernas översiktsplanering. Region Skånes *Det öppna Skåne – Skånes utvecklingsstrategi* från 2020 beskriver en gemensam vision om hur Skåne ska utvecklas till 2030.

Regeringens samlade politik för hållbar stadsutveckling beskrivs i *Strategi för Levande städer*, 2018. Strategin fokuserar på stadernas transporter och grönska samt innovativt och hållbart byggande.

Tillsammans för ett hållbart Skåne är det regionala åtgärdsprogrammet för miljömålen 2022–2025. Åtgärdsprogrammet är framtaget av Länsstyrelsen och innehåller prioriterade åtgärder som kan genomföras av skånska aktörer för att öka förutsättningarna att nå nationella och regionala miljömål samt bidra till genomförandet av miljödimensionen av Agenda 2030 i Skåne.

Ett klimatneutralt och fossilbränslefritt Skåne, klimat- och energistrategi för Skåne från 2018 ger vägledning för klimat- och energiarbetet fram till år 2030. Strategin är gemensamt framtagen av Länsstyrelsen, Region Skåne och Skånes kommuner.

Handlingsplan för grön infrastruktur 2019–2030 innehåller åtgärder för att skydda de värdefullaste områdena och öka hänsynen i vardagslandskapet. Handlingsplanen är framtagen av Länsstyrelsen.

Sedan Översiktsplan 2018 togs fram har följande naturreservat beslutats som berör Svedala kommun:

- Torup (beslut laga kraft 2019-06-07)
- Törringelund (beslut laga kraft 2020-07-18)

Länsstyrelsen har också tagit fram en gemensam naturvärdesöversikt för Skåne 2022. Boverket har tagit fram vägledning och metod för ekosystemtjänster i den byggda miljön. *Kommunala ansvarsarter i Skåne* är en rapport framtagen av Länsstyrelsen 2017 som beskriver hur kommunen kan arbeta artinriktat för dessa arters framtid. *Handlingsplan för Skånes friluftsliv 2018–2021*, framtagen av länsstyrelsen 2018, ger förslag på hur kommunerna kan tydliggöra friluftslivet i samhällsplaneringen. Länsstyrelsen arbetar med att ta fram en friluftslivsplan i samverkan med Skånes friluftslivsaktörer som varit ute på remiss hösten 2022.

2018 beslutade riksdagen om ett nytt nationellt mål för arkitektur-, form- och designpolitiken för hållbara gestaltade livsmiljöer. Boverket har ett övergripande nationellt ansvar för gestaltad livsmiljö och tar bland annat fram vägledningar och stöd.

God och jämlik hälsa är det övergripande nationella målet för folkhälsopolitiken. Folkhälsoarbetet i Sverige ska utgå från de åtta målområden för folkhälsopolitiken. Två målområden som är av särskild relevans för fysisk planering är *Boende och närmiljö* och *Levnadsvanor*.

I strategin *Regeringens långsiktiga strategi för att minska och motverka segregation* (2018) är ett delmål av särskild relevans för fysisk planering "Minskad boendesegregation, bra bostäder för alla och stärkt samhällsservice".

Riksantikvarieämbetet arbetar med förbättringar av kulturmiljöregistrets fornminnesregister från 2018 med söktjänsten Fornsök.

Det nationella målet är en livskraftig landsbygd med likvärdiga möjligheter till företagande, arbete, boende och välfärd som leder till en långsiktigt hållbar utveckling i hela landet. Regeringens politik inom området presenterades 2018 i propositionen *En sammanhållen politik för Sveriges landsbygder*.

I *Servicerapport 2018 – tillgänglighet till kommersiell och offentlig service för att bo och verka i Skåne* från 2018 redovisas tillgängligheten till kommersiell och offentlig service i Skåne samt hur utvecklingen har sett ut över tid.

Reflektion över ändrade statliga och regionala planeringsförutsättningar

Förutsättningarna redovisade ovan är av betydelse för en aktuell översiktlig planering. Redovisningen av nytt, reviderat och kompletterat planeringsunderlag visar att mycket material har tillkommit sedan Svedala antog sin översiktsplan 2018. En del frågor beaktas i kommunala strategiska dokument antagna efter översiktsplanen. Sammanfattningsvis kan konstateras att ändrade statliga och regionala planeringsförutsättningar ger att fortsatt kontinuerlig översiktsplanering särskilt behöver fokusera på frågor om klimatet, vatten, totalförsvaret, regional planering samt gestaltad livsmiljö, se vidare under Sammanfattande bedömning.

Ändrade kommunala planeringsförutsättningar

Sedan Översiktsplan 2018 togs fram har det tillkommit både nya planeringsförutsättningar och nya kommunala planeringsunderlag med bäring på översiktlig planering. I detta avsnitt lyfts några av dessa som bedöms som viktiga för fortsatt kontinuerlig översiktsplanering.

Vision

"I vår attraktiva kommun finns möjligheter för hela livet". Det är Svedala kommuns politiska vision framtagen under förra mandatperioden (2018-2022). Till visionen finns fyra målområden med kommunövergripande mål (beslutade av kommunfullmäktige den 22 juni 2022):

- Service och bemötande
- Attraktiv näringslivskommun
- Attraktiv arbetsgivare
- Ett hållbart Svedala

Ett målområde är ett fokusområde där Svedala kommun identifierat utmaningar som ligger till grund för kommunövergripande mål. De övergripande målen är prioriterade av kommunfullmäktige under mandatperioden.

Förtydligande gällande landsbygdens utveckling

Plan- och exploateringsutskottet beslutade 2021-05-03 om ett förtydligande av översiktsplanen vad gäller utvecklingen i de byar markerats som "1 - restriktiv tillväxt" och "2 - viss tillväxt". Utanför de utbyggnadsområden som anges i översiktsplanens kapitel 3.1 *Utbyggnadsområden* finns inte stöd i planen för att bygga mer än enstaka hus.

Bostadsförsörjningsstrategi

Svedala kommuns bostadsförsörjningsstrategi antogs av kommunfullmäktige 2023-10-25. Förutsättningarna för en god bostadsförsörjning i Svedala kommun möter utmaningar i att det kommunens tätorter finns varierande möjligheter att bo genom livets alla skeden, att det behövs en samverkan mellan tillväxt och kommunala investeringar för att möta framtida behov, att etablera och definiera Svedalas tätorter i ett regionalt perspektiv, att skapa en balans på bostadsmarknaden samt hur storskalig bostadsutbyggnad påverkar tätorternas identitet. För att nå och kunna arbeta efter inriktningen om balanserad tillväxt, varierad bebyggelse, attraktiva tätorter samt fortlöpande uppföljning har ett antal insatser identifierats. Dessa är kommunövergripande och omfattar bland annat arbetssätt och nya underlag. Några exempel med direkt bäring på översiktsplanering är samverkan inom gestaltad livsmiljö samt förtätningsutredning. Insatserna är även tätortsspecifika och består av rekommendationer för framtida bostäder för respektive tätort samt en tidsmässig prioritering av utbyggnadsområden i Översiktsplan 2018.

Några av slutsatserna som är viktiga inför fortsatt översiktsplanering är att:

- Kommunen har en överplanering, ca 500 bostäder utöver angivna i Översiktsplan 2018. Till viss del är dessa inte motiverade som avsteg från översiktsplanen.
- Det kommer att bli svårt att följa utpekad målsättning om antalet nya bostäder. Framför allt i Svedala tätort understiger antalet bostäder per år angiven tillväxttakt. Detta påverkar fördelningen till Bara/Klågerup och det behövs större markanspråk eller ändrat markanspråk (täthetsgrad) i Svedala tätort.

Rekreations- och friluftslivsplan

Rekreations- och friluftslivsplanens syfte är att utveckla möjligheterna för tätortsnära rekreation och stärka Svedalabornas tillgång till naturupplevelser. I planen, som antogs i kommunstyrelsen 2023-04-11, tydliggörs kommunens åtaganden och vilka områden som är prioriterade inom den närmsta tiden.

Några av slutsatserna som är viktiga inför fortsatt översiktsplanering:

- Vissa kommunala kärnområden för rekreation utpekade i Översiktsplan 2018 saknar motivering och stämmer inte överens med identifierade områden med god potential eller höga friluftsvärden i Rekreations- och friluftslivsplanen.
- Det finns en intressekonflikt mellan naturvård och rekreation i utpekade kärnområden för rekreation. De nya preciseringarna har gjorts i dialog med markägarna, vilket påverkat planen och vilka områden som föreslås för åtgärder.
- Översiktsplan 2018 redovisar inaktuella leder och cykelleder.

Riskutredning södra Svedala

Syftet med Riskutredning södra Svedala som togs fram under 2023 är att klarlägga den samlade riskbilden (avseende verksamheter och transporter) och dess eventuella påverkan på möjligheterna för utveckling för södra Svedala. Utredningen omfattar således hälsorisker och olycksrisker som kan ha en avgörande betydelse för utvecklingen av södra Svedala. För hälsorisker berör det utsläpp till luft och lukt och för olycksrisker är det plötsliga, oavsiktliga händelser vid hantering av farliga ämnen som bränder, explosioner och kemikalieutsläpp. För dessa risker har förslag till så kallade uppmärksamhetsavstånd tagits fram. Dessa används för att visa när det kan krävas särskild hänsyn i planeringen, i närheten av en verksamhet som har en miljöstörning eller påverkar omgivningen med en olycksrisk. Vid planering inom uppmärksamhetsavståndet är det viktigt att aktivt överväga hur tänkt användning påverkas av identifierade störningar och risker.

Andra störningar som buller, ljus och trafik bedöms endast översiktligt och ingår inte i bedömning av uppmärksamhetsavståndet eftersom dessa frågor oftast kan lösas med utformning av byggnader och områden i kommande detaljplanering.

En viktig slutsats inför fortsatt översiktsplanering är att skyddsavstånden i gällande översiktsplan är föråldrade. Utredningen redovisar uppmärksamhetsavstånd som ger möjlighet att pröva nya utvecklingsscenarier för södra Svedala. Inför fortsatt planering konstateras att:

- Utvecklingen av södra Svedala begränsas på grund av möjlig lukttörning från i första hand Svedala fjärrvärme och Svedala reningsverk samt möjlig hästallergen från Svedala veterinärpraktik.
- Genomgång av Sandviks miljötillstånd samt bedömningar av miljöstörningar och olycksrisker visar att omgivningspåverkan är begränsad utanför fastighetsgräns.

Grönstrategi och grönplan

Grönstrategi och Grönplan från 2022 är planeringsunderlag för kommunens arbete för att samordna och skapa en tydlig blå-grön infrastruktur. Grönstrategin är den långsiktiga strategin som utvecklar ambitionerna från Översiktsplan 2018 och Grönplanen är den operativa planen som analyserar tätorternas gröna stråk, länkar och rum samt hur de hänger samman och var det finns behov av åtgärder för att över tid kunna uppnå en differentierad och hållbar grönstruktur. Grönstrategin omfattar grönstrukturen i tätorterna Svedala, Bara och Klågerup. Övriga tätorter och byar har valts bort med anledning av deras karaktär av att vara små byar.

Grönplanen beskriver förhållningssätt och metodik samt är ett viktigt verktyg för all planering, gestaltning och skötsel av kommunens befintliga och nya grönytor i tätorterna, vilket innefattar att värna, forma och utveckla tätorternas Gröna stråk, Gröna länkar och Gröna rum.

Några av slutsatserna som är viktiga inför fortsatt planering är att:

- Grönstrategin innehåller nya kategorier i kategoriseringen av Gröna stråk, länkar och rum samt riktlinjer om rekommenderat upptagningsområde.
- Grönplanen innehåller förslag till utvecklad användning av grönområden. Nya markanspråk för stadspark, stadselspark och eventuell stadsskog bör beaktas i översiktsplaneringen då de behövs för att uppnå målsättningen i grönstrategin.
- Med Grönstrategi och Grönplan uppnås en samordning av kommunens Grönplan, Trädplan och Lekplatsplan i ett dokument som pekas ut i Översiktsplan 2018.

Hållbarhetsstrategi

Målsättningen med hållbarhetsstrategin från 2021 är att politiken i sin styrning och kommunens verksamheter i sin långsiktiga och vardagliga planering har det miljömässiga tänket i fokus. Hållbarhetsstrategin utgår från en nedbrytning och lokal anpassning av de globala målen (agenda 2030).

Hållbarhetsstrategin hanterar följande tre strategiska miljömässiga målområden. Varje strategiskt målområde innehåller flera delmål. Många av dessa är viktiga i fortsatt översiktsplanering.

- En klimatsmart vardag
 - Integrera åtgärder mot klimatförändringar i politik, strategier och planering.
 - Stärk anpassningsförmågan till klimatförändringens effekter.
 - Öka kunskap och kapacitet för att hantera klimatförändringar.
 - Öka återanvändningen.
- Ett friskt vatten
 - Säkert dricksvatten för alla.
 - Minskad vattenförbrukning och stärkt leveranssäkerhet.
 - Mark- och vattenanvändning som främjar en god vattenstatus.
 - Förbättra vattenkvalitet och avloppsrening.
 - Sjöar och vattendrag uppnår god status.
 - Det lokala engagemanget för vatten har ökat.
 - Föroreningarna och havsförsurningen har minskat.
- En livskraftig närmiljö
 - Den biologiska mångfalden ökar
 - I planeringen nyttjas ianspråktaga ytor i första hand

- Restaurering av vattenrelaterade ekosystem
- Problemen med invasiva arter har minskat

VA SYD

Kommunfullmäktige beslutade 2023-05-17 att ansöka om medlemskap avseende vatten- och avloppsverksamheten i kommunalförbundet VA SYD. Ett medlemskap är möjligt från 2025. Vad detta kommer att innebära för den kontinuerliga översiktsplaneringen återstår att utreda.

Reflektion över ändrade kommunala planeringsförutsättningar

Redovisningen av nya beslut, planeringsförutsättningar och strategiska dokument illustrerar att en hel del material har tillkommit sedan Översiktsplan 2018. Flertalet frågor beaktas redan i Översiktsplan 2018, men behöver utvecklas och förtydligas i vissa delar. Fortsatt kontinuerlig översiktsplanering behöver utgå från kommunens vision och skapa förutsättningar för nya framtagna strategier att få genomslag. En ny Översiktsplanen skulle också kunna vara ett verktyg för att skapa synergier mellan de olika strategierna.

Vidare kan analys och utvärdering av andra äldre kommunala underlag bli aktuell och ytterligare nya underlag behövas inför kommande översiktsplanering, se vidare Sammanfattande bedömning och Fortsatt översiktsplanering.

Utvärdering av Översiktsplan

Svedala kommuns nuvarande översiktsplan, Översiktsplan 2018, har utvärderats genom tre enkäter som ställt frågor om användbarhet och tillämpning, planeringsstrategier samt genomförande inom nio olika sektorsområden. Dessutom har genomförande av översiktsplanens utbyggnadsplaner utvärderats i en workshop. I samband med enkäter och workshop har även olika behov inför fortsatt översiktsplanering identifierats såsom nya underlag och utredningar.

Användbarhet och tillämpning

Enkät *Användbarhet och tillämpning*, se bilaga 1, har skickats till förtroendevalda i plan- och exploateringsutskottet, bygg- och miljönämndens och tekniska nämndens presidier samt kommunstyrelsens arbetsutskott. Enkäten skickades också till samtliga funktioner inom kommunförvaltningen; utbildning, vård och omsorg, miljö och teknik, kommunledningskontoret samt även till Svedalahem och Svedab. Totalt skickades enkäten till 70 personer som fick möjlighet att svara på frågor om och hur de använder översiktsplanen i sitt arbete samt vad de önskar av en ny översiktsplan. 49 svar kom in.

32 av de 49 svaren kommer från tjänstepersoner på Miljö och teknik, några från Kommunledningskontoret, enstaka från Utbildning och Vård och omsorg. 10 svar kommer från förtroendevalda. 94% svarade att de känner till översiktsplanen och 6% att de inte känner till den.

Sammantaget använder 50% översiktsplanen dagligen, någon gång i veckan eller någon gång i månaden medan 18% inte använder översiktsplanen alls. Tillsammans med de som svarat "Det händer" utgör de 50%. Ungefär lika många, ca 40% använder Översiktskartan eller Del 1. Planstrategi och markanvändning mest medan cirka 10% använder Del 2. Planförutsättningar och hänsyn mest.

Av de som använder översiktsplanen tycker 60% tycker att det är en mycket bra/tillräcklig vägledning, medan 40% tycker att den är knappt användbar/kunde bli bättre. Men det är alltså 20% som inte alls använder översiktsplanen. Drygt 50% tycker att dokumenten är aktuella och åtminstone till viss del hjälper dem att lösa dagens utmaningar och problem. 16% tycker inte att dokumenten är aktuella.

Av de som använder översiktsplanen hämtar nästan 60% den från Svedala kommuns hemsida, antingen som PDF eller den digitala översiktsplanen. Nästan 30% använder de tryckta pappersdokumenten. En majoritet (60%) tycker att dokumenten är tillgängliga medan 6% tycker att de inte är det och 20% inte vet.

På frågan "Vad saknar du i översiktsplanen?" kom det önskemål om tydligare analys bakom ställningstaganden för kommunal service och markbehov, utbyggnadsområden, vattenanvändning och dess påverkan/restriktioner på markanvändningen per delavrinningsområde, av strategiska vägval och konsekvenser samt vilka målkonflikter som föreligger. Områdesvisa prioriteringar efterfrågas liksom större fokus på naturmiljö och vatten, klimatanpassning och hållbarhet. Även tydligare koppling mot kommunens budget och uppföljningar efterfrågas. Vidare önskas tydliga planeringsstrategier och tydligare och snyggare kartor. Frågor om eventuell trafikplan och arkitekturpolicy lyfts också.

På frågan "Vad hade fått dig att använda översiktsplanen mer?" lyfts önskemål om en mer digitalt tillgänglig "produkt", mer lättanvända GIS-skikt, kontinuerlig uppdatering, kortare variant, specialsammansällningar etc. Även önskan om att känna delaktighet och större kunskap och kännedom om innehållet internt tros kunna öka användandet.

Övriga åsikter om översiktsplanen är bland annat att den ska vara tunnare, enklare och mer digital. Här tas även önskan om en kontinuerlig översiktsplanering upp för att planen ska kunna ligga nära den politiska ledningens behov och önskemål. Samtidigt lyfts vikten av att det är viktigt att översiktsplanen ska kunna stå sig länge när förtroendevalda och tjänstepersoner byts ut – att den ska skapa ett mod och en kultur att vägledas av.

Reflektion över utvärdering av användbarhet och tillämpning

Det finns många önskemål inför kommande översiktsplan och översiktsplanering. Sammanfattande kan konstateras att lättillgänglighet, tydlighet och delägarskap är viktigt för att öka användandet och därmed betydelsen för översiktsplanen.

Planeringsstrategier

Enkäten *Planeringsstrategier*, se bilaga 2, har skickats ut till två olika grupper; förtroendevalda och tjänstepersoner i plan- och exploateringsutskottet samt till tjänstepersoner på Miljö och teknik: Strategisk planering och Gata och park. Grupp 1 bestod av nio personer varav fyra svarade och grupp 2 av fjorton personer varav nio svarade.

Översiktsplanen bygger på visionen "*det goda livet i Svedala kommun år 2045*".

Det goda livet i Svedala kommun kännetecknas av:

- Det trygga boendet i den lilla staden.
- Den unika bruksmiljön kombinerad med det levande gods- och jordbrukslandskapet
- Kommunens historia samt de stora kultur- och naturvärdena
- Det strategiska läget i Öresundsregionen och de goda kommunikationerna

För att nå visionen har 10 planeringsstrategier tagits fram, se nedan:

Strategierna är utgångspunkten för planeringen i översiktsplanen och ska bidra till att nå framtidsbilderna för det goda livet. I enkäten bedömdes hur väl planeringsstrategierna tillämpas genom att svara "Detta gör vi bra!", "Detta borde vi tänka mer på!", "Detta gör vi inte!", "Svår att tillämpa". Det fanns också möjlighet att skriva kommentarer till respektive planeringsstrategi. Nedan redovisas resultatet från grupp 2 och svaren från grupp 1 redovisas

i förhållande till dessa. Kommentarererna till de olika planeringsstrategierna sammanfattas också.

Planeringsstrategi 1:

"Svedala ska huvudsakligen växa i tätorterna Svedala, Bara och Klågerup. En fåkärnig struktur ger sammantaget bäst förutsättningar för att utvecklas på ett hållbart sätt."

● Detta gör vi bra!	8
● Detta borde vi tänka mer på!	1
● Detta gör vi inte!	0
● Svårt att tillämpa.	0

Nästan 90 % av grupp 2 anser att detta är något vi gör bra. Kommentarererna handlar om fåkärnighetens fördelar, men också om vikten av att de mindre byarna och lands-bygden får leva. Grupp 1 är lite mer försiktiga och 50 % anser att vi borde tänka mer på detta. En kommentar handlar om att ianspråktagande av jordbruksmark bör ske restriktivt.

Planeringsstrategi 2:

"Utbyggnad av Svedala kommun ska främst ske i lägen där det finns eller kan skapas förutsättningar för framtida god kollektivtrafik för att skapa en hållbar utveckling."

● Detta gör vi bra!	4
● Detta borde vi tänka mer på!	5
● Detta gör vi inte!	0
● Svårt att tillämpa.	0

Drygt hälften av grupp 2 anser att vi kunde bli bättre på att bygga i lägen där det finns eller kan skapas förutsättningar för framtida god kollektivtrafik. Kommentarererna handlar bland annat om att koppling till god kollektivtrafik är en förutsättning för hållbar utveckling, men även om att det kan bli svårt i mindre byar såvida de inte ligger intill en busslinje.

Grupp 1 är mer splittrad och 25 % anser att strategin är svårt att tillämpa, 25% av vi inte gör detta medan 50 % anser att vi gör det bra. I kommentarererna står det till exempel att vi bygger längre från centrum.

Planeringsstrategi 3:

"Bebyggelsen i orterna bör vara blandad, med olika lägenhetsstorlekar och upplåtelseformer samt utvecklas utifrån orternas unika förutsättningar."

● Detta gör vi bra!	3
● Detta borde vi tänka mer på!	6
● Detta gör vi inte!	0
● Svår att tillämpa.	0

Två tredjedelar av grupp 2 anser att vi borde bli bättre på mer blandad bebyggelse och utveckling utifrån orternas unika förutsättningar. Bebyggelsen är blandad om man tittar på hela orterna, men inom enskilda områden kan variationen vara väldigt liten. Fler hyresrätter behövs liksom fler små och stora lägenheter. Grupp 1 är lite mer positiv, 50% anser att vi gör detta bra. Viktigt att bevara det lilla som finns kvar påpekas.

Planeringsstrategi 4:

"Attraktiviteten i de tre större tätorternas centrum ska stärkas, vilket förbättrar förutsättningar för fler arbetsplatser och ökad handel."

● Detta gör vi bra!	0
● Detta borde vi tänka mer på!	7
● Detta gör vi inte!	0
● Svår att tillämpa.	2

Att stärka attraktiviteten i de tre större tätorternas centrum är något som drygt 75% av grupp 2 anser att vi borde bli bättre på medan resten anser att strategin är svår att tillämpa. Grupp 1 instämmer. Kommentarererna handlar om att orterna är olika och att olikheterna borde lyftas som styrkor. Det är svårt för kommunen att påverka då den inte äger så mycket mark eller fastigheter i centrum. Kanske hade en arkitekturpolicy gett kommunen mer kraft. Det är också svårt att hitta balans mellan centrum och verksamhetsområden.

Planeringsstrategi 5:

"Kollektivtrafiken på Ystadbanan ska förstärkas genom dubbelspår och ökad robusthet."

● Detta gör vi bra!	5
● Detta borde vi tänka mer på!	2
● Detta gör vi inte!	0
● Svår att tillämpa.	1

Bilden av hur vi arbetar med att förstärka kollektivtrafiken på Ystadbanan genom dubbelspår och ökad robusthet skiftar. Drygt 60 % i grupp 2 anser att vi gör det bra, 25% att vi borde tänka mer på det och resten att det är svårt. I grupp 1 tycker hela 2/3 att det är svårt. Kommentarererna handlar om att detta är frågor utanför kommunens planeringsmandat samtidigt som det poängteras att det är viktigt att kommunen visar i översiktsplanen vad man vill.

Planeringsstrategi 6:

"Kollektivtrafikförsörjningen ska utvecklas till och från Malmö Airport med buss på kort sikt och tåg på längre sikt. En ny station vid Börringe med en pendel till Malmö Airport möjliggör en bättre kollektivtrafikförsörjning till flygplatsen."

● Detta gör vi bra!	0
● Detta borde vi tänka mer på!	3
● Detta gör vi inte!	3
● Svår att tillämpa.	2

I grupp 2 är det ungefär lika många som anser att vi borde tänka mer på att utveckla kollektivtrafiken till Malmö airport som anser att vi inte gör detta eller att det är svårt att tillämpa strategin. Grupp 1 är lika oeniga i sina svar. Alla verkar dock eniga om att det är mycket viktigt med kollektiv-trafik till denna nationella flygplats för resenärer, men minst lika viktigt för anställda i området.

Planeringsstrategi 7:

"Vid en byggnation av en ny tågstation vid Börringe ska orten utvecklas och växa med stationsnära bebyggelse."

● Detta gör vi bra!	0
● Detta borde vi tänka mer på!	2
● Detta gör vi inte!	5
● Svår att tillämpa.	2

Att utveckla orten Börringe vid byggnation av ny tågstation anser cirka hälften i grupp 2 att vi inte gör, medan en fjärdedel menar att vi kan göra det bättre och en fjärdedel att strategin är svår att tillämpa. Grupp 1 är relativt ense med grupp 2 om att vi inte gör detta bra. Kommentarererna handlar om att kommunen behöver bestämma om den vill utveckla en station och växa här. Ska möjligheten behållas för framtiden eller inte?

Planeringsstrategi 8:

"Värdefulla natur- och kulturmiljöer ska skyddas och utvecklas samt kompenseras vid förlust av natur- och kulturvärden."

● Detta gör vi bra!	2
● Detta borde vi tänka mer på!	6
● Detta gör vi inte!	1
● Svår att tillämpa.	0

Vi borde tänka mer på att skydda och utveckla natur- och kulturmiljöer samt kompensera vid förlust anser 2/3 av grupp 2. Drygt 20 % tycker att vi gör det bra och resten att vi inte gör det. I grupp 1 tycker hälften att vi gör det bra, en fjärdedel att vi borde tänka mer på det och lika många att strategin är svår att tillämpa. Kommentarererna handlar om att frågan är viktig och att det behövs mer resurser. Dessutom påpekas att kompensationsåtgärder aldrig fullt ut kan kompensera för förlorade värden och det är lätt att oskyddade områden inte kompenseras fullt ut trots att de bidrar med såväl ekosystemtjänster, biologisk mångfald och till människors trivsel och hälsa.

Planeringsstrategi 9:

"Redovisade gröna värdekärnor som innehåller flera ekosystemtjänster är särskilt viktiga för den biologiska mångfalden. Gröna samband är även viktiga ekologiska sammanlänkade spridningskorridorer eller spridningsöar för växter och djur."

● Detta gör vi bra!	1
● Detta borde vi tänka mer på!	5
● Detta gör vi inte!	0
● Svår att tillämpa.	2

Vi borde tänka mer på gröna värdekärnor och samband som är viktiga för ekosystemtjänster, biologisk mångfald, spridningskorridorer eller öar anser drygt 60 % av grupp 2. 25% anser att strategin är svår att tillämpa och resten att vi gör det bra. I grupp 1 tycker 50% av vi gör det bra, 25 % att vi borde tänka mer på det och 25% att vi inte gör detta. Kommentarer påpekar att det finns nya planerings-underlag regionalt, men också kommunens Grönstrategi och Grönplan som en ny översiktsplan behöver ta hänsyn till.

Planeringsstrategi 10:

"Brukningsvärd jord ska värnas genom att utbyggnader för bostäder i första hand ska lokaliseras till tätorterna där det finns eller kan skapas förutsättningar för framtida god kollektivtrafik och samhällsservice."

● Detta gör vi bra!	1
● Detta borde vi tänka mer på!	5
● Detta gör vi inte!	2
● Svår att tillämpa.	1

Att vi borde tänka mer på att värna brukningsvärd jord genom att lokalisera nya bostäder till tätorter där det finns eller kan skapas god kollektivtrafik tycker fler än hälften av grupp 2. Resten är uppdelade i att vi inte gör det (22%), att vi gör det bra (11%) samt att strategin är svår att tillämpa (11%). I grupp 1 tycker 50% att vi gör detta bra medan 25% tycker att vi borde göra det bättre och 25% att vi inte gör det. Kommentarer handlar om att det finns en motsättning i att värna jordbruksmark om man samtidigt vill växa, men även om att vi kunde bygga tätare i en del områden.

Avslutningsvis fanns det i enkäten möjlighet att lämna övriga kommentarer om planeringsstrategier. Här lyftes frågan om planeringsstrategierna stämmer med kommunens vision och önskemål om färre strategier. Ämnesområden som inte upplevdes täckas in av strategierna var social hållbarhet och hälsa samt vatten med tanke på miljökvalitetsnormer och klimatförändringar.

Reflektion över planeringsstrategier

Resultatet av enkäterna visar att vi arbetar efter de flesta planeringsstrategier - i olika utsträckning. Några av planeringsstrategierna känns svårare att tillämpa – men inte mindre viktiga - såsom den om Malmö airport och den om att stärka attraktiviteten i de tre tätorternas centrum. Det råder delade meningar om huruvida planeringsstrategin om Börringes utveckling är aktuell. Det finns flera strategier kring skydd och utveckling av naturmiljö, ekosystemtjänster mm. Detta verkar ge en viss otydlighet. Kanske behöver flera av strategierna bli tydligare och mer skarpa? Kanske är det för många strategier? I fortsatt kontinuerlig översiktsplanering behöver diskussionen lyftas kring detta samt kring hur strategierna svarar mot kommunens nya vision "I vår attraktiva kommun finns möjligheter för hela livet" som tagits fram efter Översiktsplan 2018.

Utbyggnadsområden

Workshopen *Uppföljning utbyggnadsområden* genomfördes genom att kommunens olika utbyggnadsområden: Svedala, Bara, Klågerup och övriga utbyggnadsområden diskuterades i två olika grupper bestående av elva tjänstepersoner från Miljö och teknik: Strategisk planering och Gata och park. Följande frågor diskuterades:

- Har utbyggnadsstrategin följts?
- Vad är aktuellt i respektive område?
 - Vad har byggts?
 - Blev det som i ÖP? (till exempel stämmer antalet bostäder)
 - Vad är i planering? Etapp 1,2,3 enligt Bostadsförsörjningsstrategin
- Vad är inaktuellt/fel/ändrat?
 - Har till exempel detaljplaner tagits fram/påbörjats som inte följer ÖP?
- Har analyser av utredningsområden kommit längre?
- Behövs det nya utbyggnadsområden?
 - Var?
 - För vad?
 - Hur stora?
- Vilka önskvärda fortsatta övergripande underlag/utredningar behövs?
- Övriga kommentarer

Reflektion över utbyggnadsområden

Diskussionerna gav en bild av att stora delar av de utpekade utbyggnadsområdena för framför allt Bara men även Svedala är utbyggda, byggs just nu eller befinner sig i ett planeringsskede. Intentionerna i översiktsplanen för dessa delar följs i stor utsträckning, men utvecklingen och utbredningen av södra Svedala kan behöva ses över. När det gäller en del områden utanför

tätorterna såsom Holmeja och Börringe stationsby finns fler frågetecken och de är längre från ett genomförande. Behov av nya/uppdaterade underlag om skyfall, klimatanpassning, dagvatten, farligt gods, naturvärden efterfrågas. Dessutom lyftes behov av inventering av outnyttjade byggrätter i befintliga detaljplaner liksom möjligheten att använda den nya grönplanen för att identifiera lämpliga förtätningsytor. ÖP 2018 har tidshorisonten 2045 och grupperna diskuterade även utvecklingen efter översiktsplanens horisont. Uppslag till fortsatt utveckling för såväl befintliga tätorter som nya samt landsbygden framkom vilka kommer vara intressanta att ta med sig in i kommande översiktsplanearbete.

Sektorer

I kommunens översiktsplan ÖP 2018 finns i kapitlet Planförslag, förutom utbyggnadsområden, nio sektorer som kommunen vill utveckla på olika sätt. För varje sektor har ett antal betydelsefulla punkter kommunen vill arbeta efter tagits fram, dessa återges nedan.

Enkät, *Utvärdering sektorer*, se bilaga 3, har skickats till utvalda tjänstepersoner inom Miljö och teknik, Utbildning samt Kommunledningskontoret enligt nedan. För varje punkt har frågan "Hur ligger vi till?" ställts där det har varit möjligt att ge poäng mellan 1 och 4. Därefter har det givits möjlighet att kommentera till exempel om vad som genomförts, är under planering eller kanske inte längre aktuellt eller om förutsättningar har förändrats. Nedan redovisas, för varje sektor, de betydelsefulla punkter som kommunen vill arbeta efter enligt ÖP 2018, snittpoängen för hur vi ligger till samt en sammanfattning av kommentarerna som lämnats.

Arbetsplatser och näringsliv

Översiktsplan 2018 innehåller fyra punkter som kommunen vill arbeta med för att utveckla arbetsplatser och näringsliv.

Kommunen vill

- att markberedskapen för verksamhetsområden ska vara god
- integrera kontor, tjänsteföretag och andra icke störande verksamheter i centrumbebyggelse. Dessa verksamheter kan i vissa fall användas som bullerskärmar mot väg eller järnväg
- stärka centrum i de tre större tätorterna så att arbetsplatser och handel kan utvecklas där
- marknadsföra turistattraktioner, sevärdheter och evenemang för att utveckla turistnäringen i kommunen

Totalt sjutton tjänstepersoner inom Strategisk planering och Bygg och miljö samt Stab och Näringsliv har fått enkäten och tio svar har inkommit. Snittpoängen blev 2,33.

I kommentarerna konstateras att kommunen arbetar strategiskt med markförvärv, att mer mark behövs då efterfrågan ökat och att kommunen behöver analysera vad den vill med sin långsiktiga verksamhetsutveckling. Vidare upplevs det som svårt att integrera kontor, tjänsteföretag och andra icke störande verksamheter i centrumbebyggelse, men tankarna finns med i kommande planer och har genomförts i vissa projekt. De olika tätorterna har olika förutsättningar för att utveckla sina centrum. Bara lyfts som positivt exempel medan det är

svårare i Klågerup. Det är också problematiskt med externa etableringar som konkurrerar med centrum. Turistnäringen utvecklas på flera fronter, men kanske behövs ett mer strategiskt och övergripande arbete.

Landsbygdsutveckling.

Översiktsplan 2018 innehåller åtta punkter som kommunen vill arbeta med för att utveckla landsbygden.

Kommunen vill:

- behålla, utveckla och främja ett livskraftigt och långsiktigt hållbart jordbruk
- visa en positiv inställning till binärningar och nya kompletterande verksamheter i befintliga jordbruksbyggnader
- prioritera jordbruksintresset inom brukningsvärd jord. I jordbrukslandskapet är ny spridd bebyggelse inte lämplig
- främja och utveckla skogsbruk med höga natur- och rekreationsvärden
- visa en positiv inställning till ny bebyggelse inom det skogsklädda backlandskapet under förutsättning att hänsyn tas till natur-, kultur- och rekreationsområden samt till buller från flyget.
- att Svedala, Bara, Klågerup och Holmeja samt dess utbyggnadsområden är hästfria områden.
- Nya bostadshus kan medges inom sammanhållen bebyggelse eller eventuellt som fortsättning av husrader.
- Bebyggelsemönstret på platsen ska följas och skapa mervärde för byn.

Totalt tjugo tjänstepersoner inom Strategisk planering, Bygg och miljö samt Stab och Näringsliv har fått enkäten och tretton svar har inkommit. Snittpoäng 2,66.

Kommentarerna gör tydligt att det är svårt att värna jordbruksmarken då det samtidigt är önskvärt med tillväxt. Mer stöd efterfrågas och önskan framförs om tydligare avgränsning kring vad som är översiktsplanefrågor och vad som är bygglovsfrågor. Otydlighet upplevs mellan vad som är oönskad spridd bebyggelse och vad som är nya hus som kan medges inom sammanhållen bebyggelse. Det råder också delade meningar kring hur kommunen arbetar med att eftersträva att bebyggelsemönster på platsen följs och skapa mervärden. Riktlinjer eller policy efterfrågas. När det gäller skogsbruk med höga natur- och rekreationsvärden påpekas att Rekreations- och friluftspan samt Grönstrategi och Grönplan tagits fram sedan ÖP 2018. Relevansen för hästfria områden ifrågasätts då synen på hästar (risker/konsekvenser) har förändrats.

Kommunikationer

Översiktsplan 2018 innehåller sexton punkter som kommunen vill arbeta med för att utveckla kommunikationer.

Kommunen vill:

att kollektivtrafiken ska utvecklas genom:

- skapa ett attraktivt tillgängligt stationsområde i Svedala med planskild gångtunnel och sidoperronger
- utbyggnad av pendlarparkeringar för cykel och bil i tätorterna
- utbyggnad av kollektivtrafikförsörjning till Malmö Airport
- förstärka kapaciteten med dubbelspår på Ystadbanan
- främja kollektivtrafikstråk Malmö-Bara-Klågerup
- utreda kollektivtrafiken i Svedala för att nå både befintliga och nya utbyggnadsområden

öka trafiksäkerheten och kapaciteten i vägnätet genom:

- planskild korsning mellan Ystadbanan och väg 108 i Svedala
- standardhöjning på väg 108
- standardhöjning på väg E65 med ny sträckning vid Börringe och ny anslutning till Sturup
- standardhöjning på väg 841 mellan Malmö - Bara och Klågerup

utveckla cykelvägnätet för pendling och rekreation genom nya cykelvägar: Särskilt prioriterade cykelvägar är:

- inom Svedala tätort
- utefter Tittentevägen
- utefter väg 108 till Staffanstorp
- mellan väg E65 och Malmö Airport
- mellan Svedala och Oxie
- ökad standard Malmö-Bara-Klågerup

Totalt sexton tjänstepersoner inom Strategisk planering samt Stab och Näringsliv har fått enkäten och tio svar har inkommit. Snittpoäng 2,46.

I kommentarerna blir det tydligt att mycket har hänt inom området kommunikationer sedan ÖP 2018. I december 2023 börjar ombyggnaden av stationsområdet i Svedala tätort. Mycket är på gång för väg 108 hela vägen från Lund till Trelleborg. Genom Svedala planeras säkrare passager för gående och cyklister genomföras på kort och lång sikt bland annat i Holmeja och vid Aggarpsvägen/Elindalsvägen. Vägplan har påbörjats för planskild korsning mellan Ystadbanan och väg 108 i Svedala. Vägplan är även på gång för väg E65. ÅVS för väg 841 visar behov av vissa hållplatsåtgärder samt att vägen endast behöver breddas på vissa sträckor. Kollektivtrafiken inom Svedala tätort är begränsad då fokus är på pendling till Malmö/Lund. Kanske kan kommunen bli pilotkommun för framtidens kollektivtrafik på landsbygden? Turerna med kollektivtrafik Malmö-Bara-Klågerup har ökat. Kollektivtrafik, som är angeläget för både resenärer och anställda, till Malmö airport känns långt bort och lågt prioriterad i regionen liksom dubbelspår på Ystadbanan även om första etappen Rydsgård—Sturup finns med i diskussioner.

När det gäller cykelvägar finns en ny regional cykelplan och kommunen har tagit fram en gång- och cykelplan i Svedala tätort. Tekniska nämnden tar beslut om utbyggnad av cykelvägnätet årligen. Trafikverket har påbörjat vägplan för cykelväg Svedala-Oxie, avtal har

tecknats med Trafikverket om utbyggnad av cykelväg genom Hyltarp. I ÅVS:erna för väg 108 och väg 841 har pendlingscykelvägar studerats. Region Skåne har pekat ut stråket Bara-Malmö som framtida supercykelstråk. Cykelväg ingår i Trafikverkets ombyggnad av E65. I detaljplanerna som tagits fram längs Tittentevägen har mark reserverats för gång- och cykelväg och utbyggnad har skett efterhand som områdena byggs ut.

Miljö

Översiktsplan 2018 innehåller elva punkter som kommunen vill arbeta med för att främja miljön – ett robust och hållbart Svedala.

Kommunen vill:

- öka användningen av kollektivtrafik
- ha en fortsatt utveckling och utbyggnad av gång- och cykelvägar
- etablera elladdstationer i strategiska lägen i tätorterna Svedala, Bara och Klågerup
- minska med energiförbrukningen och öka användning av förnyelsebar energi
- att byggandet i kommunen ska vara miljöanpassat
- öka etableringen av biogasanläggningar
- att biologisk mångfald kompenseras i största mån vid exploatering och vid efterbehandling av täkter
- att försiktighetsprincipen ska tillämpas vid uppförande av nya kraftledningar och mobilisändare samt vid nybyggnation av skolor och bostäder intill kraftledningar och mobilisändare
- att långsiktigt låg energiförbrukning använd vid exploatering, där bland annat solenergi och lågenergihus främjas
- fördröja och omhändertagande av dagvatten lokalt
- underlätta för boende att källsortera avfall

Totalt arton tjänstepersoner inom Strategisk planering, Bygg och miljö och Avfall samt Stab har fått enkäten och tolv svar har inkommit. Snittpoäng 2,22.

I kommentarerna framförs att Svedala som helhet behöver öka användningen av kollektivtrafik; stationsombyggnaden är ett steg på vägen som ökar attraktiviteten. Utbyggnad sker årligen av gång- och cykelvägar. Kommunen har antagit en handlingsplan för laddinfrastruktur och nya laddplatser planeras i Bara Centrum, men det behövs fler. Upplevelsen är att kommunen inte väljer exploatörer med miljöprofil utan att de exploatörer som uppvaktar kommunen är de som får exploatera. Kommunen äger för lite mark för att kunna styra genom markanvisning. I detaljplaneskedet och i bygglov är det svårt att ställa miljökrav. Till viss del kan detta framföras i dialog med exploatörer. Viktigt att kommunen föregår med gott exempel när kommunen bygger själv. Kommunen kan behöva ta fram en policy för solceller så att bygglovsprocessen inte hindrar användningen av solceller. Det saknas biogasanläggningar i Svedala kommun. Vi behöver bli bättre på att tydliggöra hur vi praktiskt ska arbeta med kompensationsåtgärder; Grönstrategi och grönplan kan vara en bra ingång i det fortsatta arbetet. Det upplevs även som oklart hur vi arbetar med master - de planeras inte, utan "poppar" upp lite överallt. Dagvatten är en ständig fråga, som bara blir viktigare, i alla våra planeringsuppdrag. Fastighetsnära insamling kommer att finnas vid

samtliga fastigheter till 2027. SYSAV leder och driver detta med kretsloppsplanen som numera är en del i vår Hållbarhetsstrategi.

Grönstruktur

Översiktsplan 2018 innehåller tolv punkter som kommunen vill arbeta med för att utveckla grönstrukturen.

Kommunen vill:

- utveckla nätverk av gröna stråk för människor, växter och djur och som binder samman tätorterna med omkringliggande rekreativområden
- erbjuda kommuninvånarna god tillgång till parker och grönområden i tätorterna
- utveckla och bevara de större parkerna i tätorterna
- verka för att ta till vara park- och trädgårdstraditioner från olika tider samt bevara och förstärka parkernas särdrag
- öka mängden träd, vatten och artrikedom, som tillhandahåller ekosystemtjänster
- att parkerna ska ha olika karaktärer och funktioner med ett varierat innehåll
- att parkerna ska vara trygga och erbjuda tillgängliga miljöer för alla
- skapa större variation och vistelsevärden i befintliga grönområden
- utveckla den gröna närmiljön vid förskolor, skolor, äldreboenden och omsorgsboenden
- skapa ett gröonstråk vid Sege Å inom tätorten
- i samverkan med markägare verka för att beträddor i åkerkanter, längs ägogränser och vattendrag anläggs
- samordna kommunens Grönplan, Trädplan och Lekplatsplan i ett dokument

Totalt femton tjänstepersoner inom Strategisk planering samt Stab har fått enkäten och åtta svar har inkommit. Snittpoäng 2,72.

Flera kommentarer framhåller att både Rekreativ- och friluftspan samt Grönstrategi och Grönplan tagits fram som sedan ÖP 2018. Dessa behandlar dessa frågor i olika delar. Önskemål framförs om en "grönstrukturplan" som sammanväger helheten för alla värden - ekologiska/biologiska och sociala/humanvärden. Uppfattningen är att det finns rätt gott om grönområden, parker etc. och nya planeras, men mer kan göras när det gäller utveckling av olika karaktärer, funktioner, särdrag mm. När det gäller ekosystemtjänster behövs mer strategiskt arbete för att naturliga ytvatten, vattendrag och dammar (dagvatten, skyfallsvatten etc.) ska kunna samverka. Vid exploatering kompenseras för förlorade träd, dock inte i tillräcklig utsträckning. En ordentlig analys av befintligt trädbestånd och vad fler träd kan bidra med vore bra, liksom ytor för var kompensträd kan planteras. Utveckling av Sege å kan bli en tydlig del av arbetet med Svedala Söder. Ingen känner till något arbete med beträddor. Samordning av Grönplan, Trädplan och Lekplatsplan är genomförd (men inte helt känt bland alla medarbetare).

Naturmiljö och vatten

Översiktsplan 2018 innehåller tio punkter som kommunen vill arbeta med för att utveckla naturmiljö och vatten.

Kommunen vill:

- bevara och utveckla särskilt värdefulla naturmiljöer och tysta naturmiljöer samt viktiga biologiska spridningssamband
- utveckla passager så att E65, väg 108 och järnvägen inte utgör barriärer
- att viltet prioriteras i områdena kring Börringesjön, Fjällfotasjön och Björkesåkrasjön
- att vattenförekomsterna når god ekologisk status i kommunen
- att ekosystemtjänster ska värderas, beaktas och stärkas i planering och utveckling av kommunen
- att vid exploatering ska det göras en analys över vilka ekosystemtjänster som finns
Kompensationer ska tillämpas i största mån enligt Svedalas handbok om kompensationsmetoden vid negativ påverkan. Vid exploatering på privat mark ska ekosystemtjänster uppmärksammas genom frivilligt samarbete.
- att på kommunal grönyta ska skötsel och underhåll ske på ett sätt så att ekosystemtjänster bevaras och utvecklas.
- där det är möjligt ska grön/blå struktur anläggas som ges flera funktioner så som att gynna biologisk mångfald, omhändertagande av dagvatten, skapa en miljö som är attraktiv för rekreation och socialt agerande samt fungera som översvämningsyta
- att utpekade riksintresseanspråk för friluftslivet enligt 3 kap 6 § 6 MB avgränsas till kärnområdet för rekreation i enlighet med Svedalas översiktsplan
- uppdatera handboken för kompensationsåtgärder utifrån ny lagstiftning och komplettera den med en förenklad checklista

Totalt nitton tjänstepersoner inom Strategisk planering samt Stab har fått enkäten och nio svar har inkommit. Snittpoäng 2,53.

Det framförs i kommentarerna att kommunen har mycket värdefull natur, men inte har bildat några egna reservat. Begränsade resurser gör det svårt att driva projekt för att utveckla naturmiljöerna. I detaljplaneprocesserna tittar vi till viss del på biologiska spridningssamband, men oftast bara inom den planen, och inte sambandet med andra delar och planer i kommunen. Grön infrastruktur har tagits fram av Länsstyrelsen som visar viktiga spridningsstråk. Flera åtgärder för att minska barriärer och prioritera för viltet är genomförda eller i planering såsom vid väg E65 och väg 108. Kommunen satsar på vattenförbättrande åtgärder genom Segeåprojektet, och i nya planer tas hänsyn till MKN för vatten, men det är en lång väg kvar. De flesta åtgärder i åtgärdsprogrammet för vatten som riktar sig till kommunerna har inte prioriterats.

Ekosystemtjänstanalys för tätorterna är framtagen och handboken för kompensationsåtgärder uppdaterad. Parkenheten jobbar med att öka biologisk mångfald; de senaste tre åren med hjälp av LONA projekt. Utpekanden av riksintresse för friluftslivet i nästa ÖP bör förankras med aktuella markägare.

Kulturmiljö

Översiktsplan 2018 innehåller sex punkter som kommunen vill arbeta med för att utveckla kulturmiljön.

Kommunen vill:

- bevara och utveckla kulturmiljövärden i kommunen
- att kulturmiljöprogrammen för Svedala, Bara och Klågerup antas för att utgöra underlag för bedömning av de kulturhistoriska värdena i orterna vid detaljplanering och bygglovsprövning. Klass 1 är undantagna från reglerna om Attefallshus och föreslås få skyddsbestämmelser vid detaljplanläggning. Klass 2 föreslås få varsamhetsbestämmelser vid detaljplanläggning. Klass 3 och 4 ger vägledning om övriga kulturmiljövärden för bebyggelseområden, offentliga platser och grönområden
- skapa ett heltäckande kulturmiljöprogram där även byarna i kommunen ingår
- revidera befintliga områdesbestämmelser Sjödiken
- bevara och göra delar av kommunens historiska samlingar tillgängliga för medborgarna. Ett "Kulturrum" och mötesplats bör skapas som levandegör utvecklingen från forntiden till nutid
- ta fram en handlingsplan för turism, som sprider kännedom om kommunens historia och stora kulturvärden samt ökar stoltheten över bygden. Arbetet utförs bland annat genom att sprida kunskap hos skoleleverna och genom samarbete med Malmö Stad om Torup

Totalt nitton tjänstepersoner inom Strategisk planering, Stab samt Kultur och fritid har fått enkäten och sju svar har inkommit. Snittpoäng 1,76.

Flera kommenterar att kulturmiljöprogram är framtagna, men inte antagna, vilket är en nackdel för både planering och bygglov. Det är viktigt att bevara kulturhistoriskt värdefulla byggnader och miljöer. Något bör även göras åt kommunens donationer som behöver ändamålsenliga lokaler. Områdesbestämmelser för Sjödiken är inte reviderade, vilket borde göras även för Bjeret och Skabersjö. En kommentar undrar om det inte finns ett kulturrum på vårt nya bibliotek i Svedala. En annan undrar om det finns en handlingsplan för turism.

Besöksnäring och rekreation

Översiktsplan 2018 innehåller nio punkter som kommunen vill arbeta med för att utveckla besöksnäring och rekreation.

Kommunen vill:

- att besöksnäringen utvecklas och breddas
- sprida kunskap och information om turistattraktioner och sevärdheter
- att kollektivtrafik bör finnas för att nå besöksmål och platser för rekreation
- skapa angöringspunkter (busshållplatser, anslutning till tätorter, parkering och informationsskyltar) så att vandringsleder och naturområden blir lättare att nå
- att även funktionsnedsatta ska kunna ta del av rekreativsmöjligheterna
- att övernattningsmöjligheter, matställen med mera utvecklas
- utveckla kvalitét och aktiviteter, inom natur och kultur, för rekreation och turism
- utveckla Segeåns dalgång till ett attraktivt rekreativstråk
- Tillgängligheten ska förbättras till Yddingesjön

Totalt fjorton tjänstepersoner inom Strategisk planering, samt Stab har fått enkäten och åtta svar har inkommit. Snittpoäng 2,30.

I kommentarerna poängteras att Facebooksidan Destination Svedala startades 2018 i det 1-åriga LEADER Projekt som specifikt riktade in sig på Svedala kommuns besöksnäring. Idag är besöksnäringens arbetet tillika Destination Svedala en del av övriga näringslivsarbetet och ligger under kommunens Näringslivsenhet. Åtskilliga aktiviteter, sammankomster, nätverkande, marknadsföringsinsatser har gjorts under åren. Information sprids även genom Visit Skåne och inspirationsmagasin "Inspiration Sydskånen". Segeå-projektet har gjort en del kring ån, men mer skulle kunna göras framför allt för naturrelaterade besöksmål.

Rekreations- och friluftslivsplanen visar att kollektivtrafikförsörjning av besöksmål och platser för rekreation ofta saknas. Informationsskyltar (kopplat till allemansrätt) framtagna av kommunen har satts upp på flera ställen i nära dialog med markägare. Merparten av våra populära besöksmål är tillgänglighetsanpassade.

Teknisk försörjning

Översiktsplan 2018 innehåller tio punkter som kommunen vill arbeta med för att utveckla den tekniska försörjningen.

Kommunen vill:

- att produktionen och ny teknik för förnyelsebar energi, till exempel, solenergi och biobränsle ökar i kommunen
- att återvinning och sortering av avfall ökar
- att enskilda avlopp ansluts till det kommunala avloppsnätet där det är tekniskt och ekonomiskt möjligt samt bedöms vara lämpligt
- att samtliga enskilda avlopp skall vara godkända till år 2020
- arbeta med öppen dagvattenhantering där det är möjligt för att fördröja och rena dagvattnet, skapa estetiskt/socialt mervärde och för att öka ekosystemtjänsterna
- reservera mark och bygga ut dagvattenanläggningar för fördröjning och rening för dagvatten
- att i ny bebyggelse ska rinnvägar och höjdsättning säkerställas för att minska översvämningsrisken
- planera för åtgärder för att minska effekterna av framtida klimatförändringar
- långsiktigt trygga dricksvattenförsörjningen till tätorterna
- utreda skyddsplan för grundvattentäkten i Svedala

Totalt tjugo tjänstepersoner inom Strategisk planering, Bygg och miljö, Vatten och avlopp, Avfall samt Stab har fått enkäten och tolv svar har inkommit. Snittpoäng 2,17.

Enligt kommentarerna har förvaltningen fått i uppdrag att se över frågor rörande energiförsörjning m.m. Fastighetsnäringsinsamling kommer att finnas i hela Svedala kommun till 2027 och Sysav som har det övergripande ansvaret arbetar aktivt med att ändra medborgarnas beteende. En del arbete angående enskilda avlopp har genomförts, men en ny VA-plan behövs. Fler verksamhetsområden är under planering. Dagvatten är en ständig fråga i våra planprocesser. Kommunen har tagit fram en skyfallskartering för 100 och 400 års regn,

checklista för dagvatten och även fördjupade svämplananalyser för Svedala och Klågerup (i Bara fanns inte behov). Öppen dagvattenhantering regleras inom allmän platsmark/teknisk anläggning i detaljplanering som kan höjdsättas i plankartan. Inom kvartermark saknas lagstiftning för dagvattenhantering och kvartermark höjdsätts ej. I ÖP 2018 har områden pekats ut som är lämpliga för dagvattenanläggningar. Var hamnar den här frågan när vi gått med i VA SYD?

I den långsiktiga investeringsplanen har det lagts in budget för klimatanpassningsåtgärder. Vattnet har ofta fokus, medan värmeböljor och andra väderkatastrofer sällan diskuteras. Skyddsområde för reservvattentäkterna saknas fortfarande. Inventering av nödvatten är initierat av Sydsvatten. Ett skyddsområde för vattentäkt är utpekad som förslag i ÖP2018.

Reflektion över sektorer

Det är riskfyllt att dra några långtgående slutsatser från resultatet av dessa enkäter. Punkterna inom varje sektor kan beröra väldigt spridda ämnesområden och enkäterna har besvarats av olika kompetenser. Med detta konstaterat kan ändå framhållas att snittet för alla nio sektorer landar på 2,35 vilket innebär att en majoritet av svaren är mer positiva än negativa. Högst ligger Grönstruktur med 2,72, vilket kan ha att göra med att ett flertal nya underlag inom denna sektor tagits fram de senaste åren. Lägst ligger Kulturmiljö med 1,76 vilket kanske speglar en frustration över att det finns framtagna utkast till Kulturmiljöprogram som ännu inte kunnat antas av politiken.

Låga poäng kan även tyda på att ställningstagandena är svåra att arbeta efter, irrelevanta för efterkommande planering eller inte prioriterats i budget. I kommentarerna fanns till exempel svar kopplat till naturvård att det kommunen vill inte är möjligt med de resursmässiga prioriteringar som finns och att ambitionen i ÖP2018 inte matchar verkligheten.

Även om det är svårt att dra slutsatser från poängsättningen ger de olika kommentarerna en sammanlagd värdefull bild av hur vi ligger till inom respektive sektor och vad som är aktuellt inför kommande översiktsplanarbete. Det kan konstateras att mycket arbete inom de olika sektorerna kommit en bra bit på väg, inte minst inom kommunikationer där många nya åtgärder är genomförda eller långt komna i planeringen. Många nya planer har tagits fram: Rekreations- och friluftspan, Hållbarhetsstrategi, Grönstrategi och Grönplan. Behov av tydligare riktlinjer kan skönjas för hantering av bland annat jordbruksmark, klimatanpassning och dagvatten.

Utvärdering FÖP Vindkraft

Fördjupning av översiktsplan för vindkraft antogs och vann laga kraft 2008. Syftet var att klargöra kommunens syn på vindkraftsetableringar, peka ut områden som är lämpliga eller möjliga, men även olämpliga för vindkraftsetableringar samt redogöra för vilka riktlinjer som bör gälla vid etablering av vindkraft. Tre områden pekades ut som lämpliga för vindkraft (Klågerup, Tejarp-södra delen och Skabersjö/Roslätt) och två områden som möjliga (Töringe och Svenstorp).

I Översiktsplan 2018 påpekas att *Fördjupning av översiktsplan för vindkraftverk 2008* är utbyggd och att det inte finns förutsättningar för fler storskaliga vindkraftverk i fördjupningen. Däremot är gårdsverk möjliga. Energimyndigheten pekar sedan 2013 ut ett område för riksintresse för vindbruk norr om Fjällfotasjön som Svedala kommun inte instämmer i p.g.a. stora natur- och friluftsvärden samt ligger inom Malmö airports influensområde.

Reflektion över FÖP Vindkraft

Fördjupning av översiktsplan från 2008 anses ha spelat ut sin roll och bedöms inte längre vara en del av Svedala kommuns översiktsplan, vilket bör tydliggöras i framtida översiktsplanering.

Översiktsplanens aktualitet i förhållande till kraven i PBL

I planeringsstrategin ska kommunen bedöma i vilken utsträckning planen är aktuell i förhållande till kraven i plan- och bygglagen (PBL) 3 §, 4 § andra stycket 1 och 2 samt 5 §.

3 § Kommunen ska i översiktsplanen redovisa grunddragen i fråga om den avsedda användningen av mark- och vattenområden för hela kommunen. Grunddragen ska framgå av en karta. Av planen ska det även framgå hur kommunen anser att den byggda miljön ska användas, utvecklas och bevaras.

Kommentar: *Svedala kommuns översiktsplan redovisar grunddragen i mark- och vattenanvändningen för hela kommunen. Grunddragen framgår i en karta. Planen redovisar hur kommunen anser att den byggda miljön ska användas, utvecklas och bevaras.*

4 § (andra stycket 1 och 2) Av planen ska det även framgå hur kommunen anser att

1. riksintressen ska tillgodoses,
2. gällande miljö kvalitetsnormer enligt 5 kap. miljöbalken ska följas

Kommentar: *I Svedala kommuns översiktsplan framgår det hur kommunen anser att riksintressen ska tillgodoses samt hur miljö kvalitetsnormer ska följas. Nya förutsättningar sedan ÖP 2018, exempelvis nya beslut om riksintressen och nya planeringsunderlag om MKN vatten hanteras i fortsatt översiktsplanering.*

5 § Av översiktsplanen ska även följande framgå

1. hur kommunen avser att tillgodose det långsiktiga behovet av bostäder,
2. hur kommunen i den fysiska planeringen avser att ta hänsyn till och samordna översiktsplanen med relevanta nationella och regionala mål, planer och program av betydelse för en hållbar utveckling inom kommunen,
3. sådana områden för landsbygdsutveckling i strandnära lägen som avses i 7 kap. 18 e § första stycket miljöbalken,
4. kommunens syn på risken för skador på den byggda miljön som kan följa av översvämning, ras, skred och erosion som är klimatrelaterade samt på hur sådana risker kan minska eller upphöra,
5. om översiktsplanen avviker från en regionplan för länet, på vilket sätt den gör det och skälen för avvikelserna, och

6. sådana områden och verksamheter som angår två eller flera kommuner eller är av regional betydelse.

Kommentar: I Svedala kommuns översiktsplan framgår kommunens syn på punkt 1, 2 4 och 6. Nya förutsättningar, så som ny bostadsförsörjningsstrategi, nya nationella och regionala mål, planer och program samt nya underlag om klimatrelaterade risker hanteras i fortsatt kontinuerlig översiktsplanering. I Svedala kommun finns inga utpekade områden för landsbygdsutveckling i strandnära läge (så kallade LIS-områden) som avses i punkt 3. När ÖP 2018 antogs fanns ingen regionplan varför punkt 5 då inte var aktuell. Regionplan för Skåne antogs 2022 och det kan konstateras att inriktningen i ÖP 2018 samspelar väl med Regionplan för Skåne.

Sammanfattande bedömning

Svedala kommuns översiktsplan bedöms aktuell i förhållande till kraven i plan- och bygglagen enligt ovan, se Översiktsplanens aktualitet i förhållande till kraven i PBL.

Redovisningen av nya, reviderade och kompletterade planeringsförutsättningar och planeringsunderlag visar att mycket material har tillkommit sedan Svedala antog sin översiktsplan 2018. En del frågor beaktas i kommunala strategiska dokument antagna efter översiktsplanen. I en fortsatt kontinuerlig översiktsplanering bör vissa delar utvecklas och nytt planeringsunderlag beaktas eller integreras.

I förhållande till ÖP 2018 har kommunen en ny vision: "I vår attraktiva kommun finns möjligheter för hela livet" och till denna hör fyra målområden från denna mandatperiod. Två av dessa; Attraktiv näringslivskommun och Ett hållbart Svedala har direkt bäring på översiktsplanering.

Utvärdering av ÖP 2018 angående användning och tillämpning, planeringsstrategier, utbyggnadsområden och sektorer har gett flera viktiga insikter och lyft fram behov av uppdateringar inom olika områden. Det konstateras att intentionerna i översiktsplanen följs i stor utsträckning. Stora delar av utpekade utbyggnadsområden för framför allt Bara men även Svedala är utbyggda, byggs just nu eller befinner sig i ett planeringsskede. Utvecklingen och utbredningen av södra Svedala kan behöva ses över. När det gäller några områden utanför tätorterna såsom Holmeja och Börringe stationsby finns fler frågetecken och de är längre från ett genomförande.

Fortsatt översiktsplanering behöver peka ut var och hur Svedala ska utvecklas vidare och särskilt fokus behövs inom nedan områden:

- Strategisk bostadsförsörjning
- Verksamhetsmark
- Besöksnäring
- Synen på bostadsbebyggelse på landsbygden
- Risker relaterade till klimatförändringar
- Planeringsstrategier
- Regional planering

- Gestaltad livsmiljö
- Robusthet vid kris och krig (Totalförsvaret)
- Energi/elförsörjning
- Trafik
- Vatten- och avlopp
- Digitalisering

Fortsatt översiktsplanarbete

Kommunen avser att i den fortsatta kontinuerliga översiktsplaneringen hantera identifierade frågeställningar. Sammantaget konstateras att nuvarande översiktsplan inte fyller alla kommunens behov och att en ny översiktsplan behövs som tydligare uttrycker kommunens vision och mål och ger möjlighet till fortsatt tillväxt. Kommunen bedömer även att behoven är på en kommunövergripande nivå och så pass omfattande att det är fördelaktigt att upprätta en ny översiktsplan. Alternativet med en ändring för ett allmänt intresse eller ett avgränsat område skulle ge en fragmenterad översiktsplan.

Uppdrag att ta fram ny översiktsplan läggs fram till kommunstyrelsen i samband med beslut om planeringsstrategi.

Underlag

Länsstyrelsens underlag inför Svedala kommuns beslut om planeringsstrategi, 2022-10-27

Bilagor

Bilaga 1 Enkät Användbarhet och tillämpning

Bilaga 2 Enkät Planeringsstrategier

Bilaga 3 Enkäter Sektorer

Sofia Tjernström, ansvarig

Strategisk planering